

Moudivláček

Obsah

- Zápis z členské schůze MOS..... 2
- Co všechno skrýt a co odhalit?...3
- Sledujte čápy!..... 4
- Setkání ornitologů v Přerově..... 4
- Komiks..... 5
- Pozvánka na VTV 2014..... 6
- Pozvánka na jarní exkurze..... 7

Vážení čtenáři,

zdá se, že letošní milosrdná zima se již nadobro vzdala své moci a krajinu ovládlo jaro. Rána nám zpřijemňují sýkory, budníčci procvičující své etudy, u rybníků se nám do uší zařezává chechtot racků a na vlhkých polích své akrobatické kousky předvádějí rozpustilé čejky. Na stromech i v keřích přibývá hnízd. Samičky sedí jako přilepené a rodinky, které si pospíšily, už pilně shánějí potravu pro své hladové potomky. Teplý vítr pomalu unáší listy v kalendáři a nebude trvat dlouho, co se do našich ulic vrátí veselé party ukřičených rorýsů. Jarní svěží zeleň spálí sluníčko a hlasy krajiny se z veselého ptačího zpěvu promění na prosebné volání nenasytných ptáčat vyžadujících na rodičích alespoň něco malého pro jejich „zobáček“.

Tento kouzelný čas se zapisuje do srdce každého ptáčkaře i ornitologa. Vyrazte si ho tedy užít, ať už na nějakou věhlasnou ptačí lokalitu či jen do své zahrádky před domem. Ptačích „doteků“ si můžete na jaře užívat sami, ale tradičně i s ostatními členy a příznivci Moravského ornitologického spolku na některé z našich exkurzí. Příležitostí se letos nabízí celá řada...

Kateřina Ševčíková

Zápis z členské schůze MOS

Členská schůze MOS se konala 22. února 2014 v zasedací místnosti ORNIS v Přerově, Bezručově ul. č. 10. Schůze se zúčastnilo 33 členů a příznivců MOS. Předseda MOS Jaroslav Koleček schůzi zahájil v 9:40, uvítal přítomné členy a příznivce MOS a zástupce ČSO Lukáše Viktora. Josef Chytil přivítal schůzi jménem Ornis, pohovořil o novinkách, nové literatuře a personálních změnách na pracovišti.

J. Koleček přítomné informoval o hlavních aktivitách MOS v uplynulém roce. Výbor nadále pracoval ve složení Jaroslav Koleček (předseda), Jiří Šafránek (místopředseda), Adolf Goebel (jednatel), Martin Vymazal (hospodář), Josef Chytil, Eva Kolářová, Jiří Šírek, Evžen Tošenovský a Jan Vidlař (členové). Spolek je dlouhodobě členem Unie pro řeku Moravu, Unie neziskových organizací Olomouckého kraje, Oborové platformy Zeleného kruhu, Občanského sdružení pro Tovačovská jezera a MAS – Partnerství Moštěnka.

Na rok 2014 členové MOS zatím plánují nejméně 19 exkurzí na tradiční lokality. Několik akcí proběhne poprvé a ve spolupráci s partnerskými subjekty. A. Goebel dále informoval o úspěšném YouTube videokanálu MOS, kde je aktuálně umístěno již více než 300 videí různých druhů ptáků i dalších živočichů, přičemž stále přibývají videa nová. Video dosud shlédlo již více než 100 000 návštěvníků z celého světa. Na kanál kromě webu MOS (přímý link a zejména v rámci tiskových zpráv) odkazuje také portál Hlas pro tento den.

Web MOS včetně hostingu dále bezplatně v rámci sponzoringu provozovala firma Banan.cz. Návštěvnost webu se pohybuje průměrně mezi 200–500 přístupy týdně. Web byl v roce 2013 průměrně dvakrát týdně aktualizován. Facebookový profil MOS upozorňuje na vybrané aktuality a další zajímavosti, má v současnosti více než 250 fanoušků. Dvakrát vyšel členský informační zpravodaj Moudivláček. Spolek tradičně finančně podpořil další vydání Zpráv MOS.

Výzkumný terénní víkend proběhl v roce 2013 v Ptačí oblasti Jeseníky na konci května za účasti 11 osob z celé ČR. Účastníci měli možnost pozorovat 57 mj. vzácných a ohrožených druhů ptáků (např. sokol stěhovavý, linduška horská nebo hýl rudý). VTV 2014 se bude konat 16–18. 5. na Horním Vsacku. Pokračují tradiční ornitologická setkávání v olomoucké restauraci Bristol každý první čtvrtek v měsíci. Ornitologická setkávání probíhají nově také v Přerově každé první pondělí v měsíci v restauraci Parník.

MOS se aktivně účastnil několika desítek správních řízení (ochrana druhů a biotopů). Dlouhodobě se daří účinně ovlivňovat zejména ochranu synantropních druhů. V roce 2013 dále probíhal aktivní nábor nových členů, spolupráce s dalšími pobočkami ČSO (akce Acrocephalus, ochrana rorýsů aj.) i jinými organizacemi. Spolek navázal spolupráci s novou účetní, paní Vladimírou Michálkovou. Členové se věnovali také řešení problematiky ochrany ptáků před nárazy do prosklených stěn a budov. Samostatný projekt koordinovaný Liborem Prausem byl zaměřen na mapování aktuálního hnízdního rozšíření chocholouše obecného v regionu. Pokračoval projekt ostrůvků pro rybáky (Českomoravský štěrka, a. s.). Členové se po-

díleli na kroužkování ptáků a aktivně se zapojili do dalších celostátních programů (JPSP, sčítání vodních ptáků aj.) včetně monitoringu ptačích oblastí a druhů Přílohy I Směrnice o ptácích (zejména Beskydy, Horní Vsacko, Hostýnské vrchy a Jeseníky).

V roce 2014 je v plánu udržení rozsahu stávajících aktivit a úrovně projektů, realizace projektu na mapování lejska malého v Jeseníkách a monitoring hnízdění rybáka obecného na hnízdních ostrůvcích.

J. Koleček přítomné dále informoval, že po revidování členské základny a vyloučení neplatičů členských příspěvků, je aktuální stav 203 členů, z nichž většinu tvoří individuální členové.

Členové byli podrobně seznámeni s jednotlivými příjmy a výdaji spolku v roce 2013. Rozpočet MOS byl v roce 2013 vyrovnaný. Aktivity byly financovány z vlastních a následujících zdrojů: Česká společnost ornitologická, Statutární město Přerov, Ministerstvo životního prostředí, Lesy ČR, dary členů a příznivců. J. Koleček všem dárcům a podporovatelům poděkoval.

Jiří Šafránek zrekapituloval tradičně kvalitní spolupráci s médii a úspěšnou propagaci ochrany přírody. MOS vydal v roce 2013 několik desítek tiskových zpráv se stovkami mediálních ohlasů.

Evžen Tošenovský představil aktivity a dosavadní výsledky projektu Pod jednou střechou na příkladu řešených případů. Projekt realizuje v letech 2012–2014 společně v Olomouckém a Zlínském kraji ČSO, MOS a Česká společnost pro ochranu netopýrů.

Lukáš Viktora informoval přítomné o novinkách ze sekretariátu ČSO a připojil pozvánku na jarní členskou schůzi ČSO v Praze. Následně proběhla diskuze ke změnám v občanském zákoníku, které se týkají také MOS a ČSO. Zástupci MOS i ČSO deklarovali snahu řešit nezbytné změny stanov ve vzájemné součinnosti.

Jiří Šírek informoval o činnosti Faunistické komise ČSO a o aktuálních zajímavých pozorováních (zejména výskyt sovic krahujové) i o odhalených podvodech.

Velký úspěch sklídila poutavá přednáška Tomáše Najera o ptácích jižního Vietnamu. Následovalo promítání zajímavých záběrů pořízených členy MOS.

Po vyčerpání programu J. Koleček poděkoval přítomným za aktivní účast a schůzi v 15:00 ukončil.

Jaroslav Koleček, e-mail: j.koleczek@gmail.com

Co všechno skrýt a co odhalit?

„Proč nechceš říct, kde jsi pozorovala tu uralku?“, strhla se nedávno na mou hlavu kritika, když jsem s kolegy popíjela zlatavý mok v jedné malebné hospůdce. A co že si to vůbec dovoluju neříct, kde jsem viděla toho tokajícího tetřívka nebo kde kvorká tolik sluk? Ale to, že v támhle té dutině hnízdí koňadry – to nikoho nezajímá.

Nejsem jediná, kdo musí řešit takovéto „prohřešky“. Čas od času nahlédnu do faunistické databáze ČSO, občas rozkliknu i nějaký komentář a nestačím se divit.

Jakmile někdo v dobré víře lokalitu pozorování vzácného druhu před davu supů-pozorovatelů utají, okamžitě se stává tím „nejhorším ptáčkařem“, který si špeky slyší jen sám pro sebe. Jako bouře se strhne hádka a padají nerozhořčená obvinění a dotazy, co že má za smysl vlastně utajovat, a proč nechce prozradit...

Ale každý máme přece svůj rozum! Každý váží sám, jestli je lepší lokalitu utajit, či nikoli. Já osobně bych nikdy na internetu neuvedla místo, kde třeba již zmiňovaná uralka hnízdí. Nepředpokládám sice, že bych poté potkávala stádo twitcherů se stativáky prodírajících se hustými pralesy ve snaze najít její dutinu a odškrtnout si nový druh. Ale i když uralka je podle některých jen „plevel“, nikdy nikdo přeci neví, kdo se na dané pozorování podívá! Již několikrát se stalo, že byly zmařeny ptačí životy právě kvůli „odtajování“ – vzpomeňme třeba na slavnou kauzu „keptuška“.

Trochu jiný případ je například lyskonoh v Tovačově. Ten bude chodit dva metry od hráze, ať už tam bude tlupa padesáti pozorovatelů, nebo tam nebude nikdo. A proč tenhle „špek“ skrývat – nikomu nalákáním dalších pozorovatelů procházejících se po hrázích neublížím, stejně jich je tam víc jak dost.

Tak tedy, přátelé, zakopme válečné sekery, není se o čem hádat! Nechtě si každý sám rozhodne, co chce z jakéhokoli důvodu veřejnosti utajit, každý má svůj vlastní rozum. Primárně jde přeci o ptáky a ne o slávu, za kterou mohou někteří opeřenci zaplatit i cenu nejvyšší... Vyražme do přírody a tajme či zveřejňujme, hlavně když se získané údaje vždy včas dostanou k příslušným orgánům a umožní ptáky chránit... A hlavně, užívejme si to!

Kateřina Ševčíková, e-mail: sevcikovaka@seznam.cz

Sledujte čápy!

Jak se bezesporu již do podvědomí české, o ptáky se zajímající veřejnosti, dostalo, ptáky roku 2014 se stali čáp bílý a čáp černý. Proč? Důvod je zřejmý – letos, stejně jako v každém roce se čtverkou na konci, probíhá mezinárodní monitoring hnízdičích čápů. A jak můžete pomoci vy? Znáte nějaké čapí hnízdo? Přilétli už na něj jeho majitelé? Co právě dělají? Zjistili jste nějaké zajímavosti o historii hnízda? Nenechávejte si tyto údaje pro sebe! Zveřejněte je na faunistické databázi ČSO (cap.birds.cz). Poskytnete tak cenné informace, které pomohou chránit tyto majestátní ptáky! Jako odměna pro pozorovatele, ale i informování dalších milovníků čápů, slouží speciální čapí stránky, které naleznete na cap.birdlife.cz. Mimo překrásných fotografií zde objevíte mapu obsazených hnízd, různé zajímavosti o čápech, návrhy možností, jak si „hrát s čápem“... Anebo se můžete zapojit do fotografické soutěže o hodnotné ceny...

Kateřina Ševčíková

Pozvánka na ornitologická setkání v Přerově na Parníku

Setkání se konají každé první pondělí v měsíci od 16.30 hod. v přerovské restauraci Parník – viz www.pivovar-parnik.cz/.

Jiří Šafránek, e-mail: mosprerov@seznam.cz

Komiks

HŮŮ ANEB
Jak se do lesa volá,
tak se z lesa ozývá.

HŮŮ----hŮŮ
hu-hu-hu-hŮ

HŮŮ-hŮ
Ura!ka!

HŮŮ----
hŮŮ----
hu-hu-hu

Ura!ka???

ZIMNÍ NOC UPROSTŘED BĚSKÝCH LESŮ

HŮ---hŮ
buhuhuhu

Dan?-Ne-Vašek?-
-Ne, určitě nějaký
amatér!

Hu-hu-hu-hu
buhŮŮŮ

Vašku? Nedělejte si
ze mně srancey, kluci!
Kdo je tam??

O MĚSÍC POZDĚJI

HŮŮ----
huhuhuhu

piš-ťsi-ťsi'

tsi-ťsiťsiťsi

HŮ-vstávej spáči,
už se rozedívá!

© Katka Ševčíková

Pozvánka na Výzkumný terénní víkend Horní Vsacko 2014

Moravský ornitologický spolek ve spolupráci se ZO ČSOP *Orchidea* zve své členy, příznivce i další zájemce na **Výzkumný terénní víkend (VTV)**, jehož hlavním cílem je rozšíření našich znalostí o výskytu ptáků na méně ornitologicky probádaných lokalitách nebo spolupráce při monitoringu. Akce se tentokrát koná 16–18. května v jádru **Ptačí oblasti Horní Vsacko**. Výsledky poslouží zejména pro účely **monitoringu ptačí oblasti**.

Příjezd prvních účastníků předpokládáme již během pátečního odpoledne, na chatě bude služba již od 17.00. Po příjezdu lze podniknout kratší výpravu do okolí, v případě zájmu a příznivého počasí je ve volných chvílích možný odchyt a kroužkování ptáků v okolí místa ubytování (lze si vzít vlastní sítě). V pátek večer (cca od 20.00) akci zahájíme **společným posezením s povídáním o ptačí oblasti a představením plánu na další dny**. Dále může akce pokračovat neformální diskuzí nebo krátkou vycházkou za druhy s noční aktivitou.

V sobotu brzy ráno (nejpozději v 6:00) vyrazíme na **dopolední mapování ptáků**. Odpolední program dle dohody – oddych po mapování, návštěva zajímavých lokalit (např. orchidejové louky), restaurace apod.

V neděli bude pokračovat monitoring ptáků na vybraných lokalitách. Podle počtu účastníků budeme mapovat vybrané porosty z určených tras (každý dostane lesnickou porostní mapu s vyznačenou trasou pochodu a vyznačenými porosty, kde se dá především očekávat výskyt předmětných druhů, tj. na tyto porosty se především zaměří). Odpoledne se předpokládá odjezd účastníků.

Co zajímavého se dá vidět? Území je významné hnízdním výskytem strakapouda bělohřbetého, lejska malého, žluny šedé, holuba doupňáka a chřástala polního. Ze sov kromě puštíka obecného hnízdí vzácně puštík bělavý, sýc rousný a kulíšek nejmenší. Za zmínku stojí také populace kosa horského, občas je možné pozorovat orla skalního nebo ptáka roku – čápa černého, který v oblasti také hnízdí.

Ubytování je na skautské chatě v Dinotici, souřadnice GPS 49°21'30.016"N, 18°6'33.511"E – viz <http://skauti.cz/index.php?view=184&stitle=Dinotice>. V chatě je latrína a zdroj pitné vody ve studánce vzdálené cca 300 m. Elektřina na chatě není. Maximální kapacita kolem 10 míst, neváhejte proto s přihláškami! Spaní ve spacáku na vlastní karimatce.

Nejbližší **vlakovou zastávkou** je Halenkov, zast. (5,8 km). Cesta vede po zelené turistické značce malebným údolím Dinotice. Chata leží v místní části „U Válků“. Nejbližší **autobusová zastávka** je Halenkov, Dinotice, U Svrčinů (konečná zastávka). U autobusové zastávky odbočíte z příjezdové silnice vpravo a po zelené tur. značce dorazíte po cca 1,6 km na základnu. Poslední autobus přijíždí však již v 15:10 hod. Po předchozí telefonické domluvě je možno pro účastníky dojet autem na některou z uvedených či jiných blízkých zastávek. **Autem** lze dojet až k místu ubytování.

Stravování si zajišťuje každý sám. Lahvové pivo zajistí organizátoři. Nejbližší restaurace je cca 6 km od místa ubytování v Halenkově. S sebou doporučujeme

vzít vlastní jídlo a pití, spacák, karimatku, dobré terénní oblečení, zvláště pevnou obuv pláštěnku (v horách může často a hodně pršet), dalekohled, výhodou je přehrávač s hlasy uvedených druhů ptáků. Vhodné je mít turistickou mapu 1:50 000 Javorníky západ, čelovku a dobrou náladu ☺

Kontakt: Jiří Pavelka, e-mail: spiranthes@atlas.cz, tel: 607 713 251.

Pozvánka na jarní exkurze MOS a spolupracujících organizací

25. 4. – Noc slavíků v Olomouci. Sraz u Divadla hudby ve 22.00. Krátká noční procházka (směr Řepčín) za hlasy slavíků. Návrat MHD kolem 23 hod. Pořádáno ve spolupráci s centrem Sluňákov. Exkurzi povede: Jaroslav Koleček (mob.: 605 552 978, e-mail: j.kolecek@gmail.com).

26. 4. – Vítání ptačího zpěvu v Olomouci. Sraz na Žižkově náměstí před budovou Pedagogické fakulty v 8.00. Procházka olomouckými parky spojená s ukázkou hlasových nahrávek, odchyty a kroužkování ptáků. S sebou dalekohled, svačinu a hlavně dobrou náladu! Akce proběhne za každého počasí. Předpokládané ukončení v dopoledních hodinách. Pořádáno ve spolupráci s centrem Sluňákov. Exkurzi povede: Jaroslav Koleček (mob.: 605 552 978, e-mail: j.kolecek@gmail.com).

27. 4. – Vítání ptačího zpěvu v PR Chomoutovské jezero. Sraz je v 7.30 hod na parkovišti před areálem jachetního klubu u značky „zákaz vjezdu“. Z autobusové zastávky Chomoutov, škola se jde pěšky cca 10 min. Písečnou ulicí. Mimo poslechu a identifikace ptačích druhů na základě zpěvu je v plánu také prohlídka bývalé pískovny, která je významnou ornitologickou lokalitou. Za příznivých podmínek proběhne ukáзка odchyty a kroužkování ptáků. Předpokládaný konec exkurze je kolem poledne, trasa bude dlouhá zhruba 5 km. K exkurzi se je možno připojit kdykoliv v jejím průběhu. Exkurzi povede: Jan Vidlař (mob.: 731 846 852 e-mail: janvidlar@gmail.com).

27. 4. – Vítání ptačího zpěvu v Rožnově pod Radhoštěm. Sraz v 8.00 u Bučiského mostu pod Hradiskem. Dále po trase naučné stezky Hradisko na Vápenku a zpět do Rožnova kolem Bečvy. Ukáзка hlasových nahrávek, odchyty a kroužkování ptáků. S sebou vhodné oblečení a obutí do přírody, dalekohled, svačinu a hlavně dobrou náladu! Akce proběhne za každého počasí. Předpokládané ukončení v odpoledních hodinách. Exkurzi povede: Jaroslav Koleček, Jiří Pavelka a František Šulgan (mob: 605 552 978, e-mail: j.kolecek@gmail.com).

1. 5. – Vítání ptačího zpěvu – Olomouc II. Sraz v 6.00 u mostu přes Mlýnský potok v Olomouci-Řepčíně, na konci Martinovy ulice. Ukončení mezi 8:00 a 9:00 u koupaliště Poděbrady. Součástí akce bude ukáзка odchyty a kroužkování. Pořádáno ve spolupráci s DDM Olomouc a 71/02 ČSOP Upolín a centrem Sluňákov. Exkurzi povedou: Kateřina Ševčíková, Ondřej Belfín a Jan Vidlař (mob.: 776 746 980 e-mail: sevcikovaka@seznam.cz).

3. 5. – Vítání ptačího zpěvu a výprava za ptáky roku – Litovelské Pomoraví. Sraz je v 6.30 u vlakové zastávky Litovel-město. Trasa povede přes PP Hvězda a NPR Vrapač. Na programu bude určování ptáků podle hlasů, povídání o jejich životě a

ukázka kroužkování. Pravděpodobné ukončení akce je kolem poledne. Organizováno ve spolupráci s o. s. Muzejní společnost Litovelska. Exkurzi povede: Jan Vidlař (mob.: 731 846 852 e-mail: janvidlar@gmail.com).

4. 5. – Vítání ptačího zpěvu na záhlinických rybnících. Sraz v 8.15 v Záhlinicích u Hostince U Čápa. Doprava do Záhlinic individuální, vlakové spojení z Přerova 7.44 (z Hulína odjezd v 8.04), příjezd do Záhlinic v 8.06, pěšky asi 5 min. na místo srazu. Projdeme společně soustavu rybníků a nahlédneme nejen do tajů ptačí říše. Akce se koná za každého počasí a končí přibližně okolo 13. hodiny. Návrat zpět bude vlaky ze Záhlinic (směr Hulín v 13.54, směr Otrokovice ve 14.04). Exkurzi povede: Martin Vymazal (mob.: 608 368 333, e-mail: mvymazal@seznam.cz).

10. 5. – Vítání ptačího zpěvu na tovačovských rybnících. Sraz u sádek v Tovačově v 7.45 hod. Exkurze se zastaví na Křenovském rybníce. Dále bude pokračovat na Hradeckém rybníce. Zájemci se mohou k exkurzi připojit i kdykoli později přímo na hrázi rybníka. Budeme naslouchat zpěvu ptáků a přímo v terénu se seznámíme s hlasy nejběžnějších druhů. Uniknout si nenecháme ani pohled na přítomné vodní ptáky. Exkurzi povedou: Adolf Goebel (mob.: 776 064 743, e-mail: goebel@mos-cso.cz) a Jiří Šafránek (mob.: 606 324 763, e-mail: mosprerov@seznam.cz).

10. 5. – Vítání ptačího zpěvu na Chvalčově. Sraz na autobusové zastávce "Chvalčov, hotel Říka" v 8 hod. (příjezd busu od Bystřice p. Host. 7.44 a od Zlína 7.59). Z Říky půjdeme lesem kolem navrhované PP Hadí kopec s cennými suťovými lesy, poté navštívíme luční PP Pod Kozincem a dále půjdeme podél Chvalčova až do bystřického parku Zahájené. Předpokládané ukončení akce je okolo 13 hod. v Bystřici p/H. S sebou pevnou obuv, svačinu, pití a pláštěnku. Za příznivých podmínek proběhne ukázka odchyty a kroužkování ptáků. Akci pořádají MOS s ČSOP Via Hulín. Exkurzi povede: Martin Vymazal (mob.: 608 368 333, e-mail: mvymazal@seznam.cz).

24. 5. – Ornitologická exkurze na jižní Moravu. Ornitologická stanice v Přerově se rozhodla navázat na dřívější tradiční exkurze do Lednice. Pozorování ptáků bude o to zajímavější, že je rybník Nesyt na "malé vodě", a zřejmě zde bude možné pozorovat i vzácné druhy ptáků. Celý výlet bude okořeněn navíc účastí výborného mykologa J. Polčáka a jeho výkladem o zajímavých druzích hub na jižní Moravě. Již nyní je možné se hlásit na adresu vedoucího exkurze J. Chytila nejlépe mailem na: chytill@prerovmuzeum.cz, příp. telefon 724 947 544. Odjezd bude od kina Hvězda v Přerově v 7 hod., návrat kolem 18 hod. Cena nepřesáhne 400 Kč.

Moudivláček – zpravodaj Moravského ornitologického spolku – středomoravské pobočky ČSO. Interní zpravodaj pro členy MOS – smp ČSO. Kontakt (adresa pro zasílání příspěvků a korespondence): Bezručova 10, 750 02 Přerov, e-mail: info@mos-cso.cz, www.mos-cso.cz, bankovní spojení: 32434831/0100. Kresby na titulní straně – © Jiří Polčák (moudivláček lužní), © Kateřina Ševčíková (čáp bílý). Vychází nejméně dvakrát ročně v elektronické podobě a tiskem v nákladu 25 výtisků. Číslo 1/2014 vyšlo 21. 4. 2014.

